

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 129/06-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. apríla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť mal. F. O., zastúpeného zákonnou zástupkyňou I. O., obaja bytom G., právne zastúpených advokátom JUDr. J. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 292/2001, za účasti Okresného súdu Spišská Nová Ves, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť mal. F. O. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2006 doručená sťažnosť mal. F. O. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného zákonnou zástupkyňou I. O. (ďalej len „zákonná zástupkyňa“), doplnená na výzvu ústavného súdu podaním doručeným 5. apríla 2006, ktorým namieta porušenie jeho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 292/2001.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v zastúpení zákonnej zástupkyne – matky sa žalobou podanou na okresnom súde 17. apríla 2001 domáhal náhrady škody spôsobenej na zdraví počas vyučovanej prestávky v škole.

Podľa sťažovateľa okresný súd „*do dnešného dňa meritórne nerozhodol*“. Ostatným úkonom okresného súdu po zrušení prvostupňového rozsudku bolo nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia detí, čo podľa názoru sťažovateľa „*jeho riešeniu nepomôže*“.

Z dôvodu, že okresný súd konal vo veci neprimerane dlho, zákonná zástupkyňa sťažovateľa podala 11. novembra 2005 sťažnosť na prietahy v konaní a žiadala o vykonanie nápravy. Okresný súd v odpovedi z 21. novembra 2005 konštatoval, že predmetný spis sa nachádza u súdnej znalkyne a ubezpečil ju, že po vypracovaní znaleckého posudku zákonná sudkyňa nariadi termín pojednávania.

Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v uvedenom konaní bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a súčasne navrhol, aby ústavný súd prikázal označenému porušovateľovi jeho práv konať v tejto veci bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 49 000 Sk a úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľov a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd sa osobitne zamerá na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd podľa svojej ustálenej praxe odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby mohla byť sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 7 C 292/2001, z ktorého vyplýva, že predmetné konanie začalo 17. apríla 2001, keď zákonní zástupcovia sťažovateľa podali na okresnom súde „*návrh na začatie konania (...) - o náhradu škody spôsobenej na zdraví/bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia*“.

Na pojednávaní uskutočnenom 15. októbra 2003 právny zástupca zákonných zástupcov sťažovateľa navrhol, aby okresný súd okrem iného pripustil vstup do konania na strane žalobcov sťažovateľa, ako žalobcu v 3. rade. Okresný súd o tomto návrhu rozhodol uznesením na pojednávaní tak, že po vyjadrenom súhlase zákonných zástupcov mu vyhovel.

Preto len od tohto momentu prichádza u sťažovateľa do úvahy skúmanie možného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu zbytočných prietahov v namietanom konaní okresného súdu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku povolenia pristúpenia sťažovateľa do konania došlo k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu. Preto sťažovateľ môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietahov len pre štádium, ktoré nasledovalo po jeho vstupe do konania. Aj z tohto dôvodu ústavný súd vyhodnotil priebeh konania iba od tohto momentu.

Dňa 3. novembra 2003 sa uskutočnilo na okresnom súde ďalšie pojednávanie, ktoré bolo po vykonanom dokazovaní odročené na neurčito.

Dňa 5. novembra 2003 rozhodol okresný súd uznesením, ktorým pripustil vstup do konania na strane žalovaného v 4. rade - Základnej školy v G. (ďalej len „základná škola“), ktorá 26. novembra 2003 podala proti nemu odvolanie. Celý spisový materiál bol preto 16. decembra 2003 predložený Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), kde sa nachádzal do 29. júna 2004 (t. j. viac ako 6 mesiacov), keď bol vrátený okresnému súdu spolu s potvrdzujúcim uznesením krajského súdu č. k. 11 Co 409/03-88 z 31. mája 2004.

Dňa 25. augusta 2004 sa uskutočnilo znovu pojednávanie, ktoré bolo po oznámení stanoviska právneho zástupcu sťažovateľa odročené na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania – vyžiadanie stanoviska od Inšpektorátu práce v K.

Dňa 20. septembra 2004 okresný súd po vykonanom dokazovaní odročil pojednávanie na nasledujúci deň za účelom vyhlásenia rozsudku. Termín vyhlásenia rozsudku bol v dôsledku späťvzatia žaloby zo strany zákonných zástupcov sťažovateľa (doručeného okresnému súdu prostredníctvom telefaxu) a v nadväznosti na to aj zmeny žaloby zrušený a pojednávanie bolo odročené na 11. október 2004.

Uznesením z 21. septembra 2004 okresný súd zastavil konanie v časti týkajúcej sa zákonných zástupcov sťažovateľa (t. j. žalobcov v 1. a 2. rade) proti žalovaným v 1. až 4. rade a súčasne pripustil zmenu žaloby.

Dňa 11. októbra 2004 okresný súd na pojednávaní rozhodol rozsudkom, ktorým zaviazal žalovaného v 1. rade zaplatiť sťažovateľovi 20 360 Sk, a žalobu proti základnej škole zamietol. Opravným uznesením z toho istého dňa okresný súd opravil sumu priznanej peňažnej náhrady.

Dňa 10. novembra 2004 právny zástupca žalovaného v 1. rade podal odvolanie proti uvedenému rozsudku, ktorým sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

Dňa 23. novembra 2004 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní, kde sa nachádzal do 16. mája 2005 (t. j. takmer 6 mesiacov), keď bol vrátený okresnému súdu spolu so zrušujúcim uznesením krajského súdu č. k. 12 Co 336/04-132 z 30. marca 2005.

Dňa 24. júna 2005 okresný súd ustanovil súdnu znalkyňu z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, za účelom podania znaleckého posudku v lehote 40 dní

od doručenia súdneho spisu vo veci posúdenia spôsobilosti žalovaného v 1. rade ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky v čase vzniku škody na zdraví sťažovateľa. Po právoplatnosti tohto uznesenia okresný súd 14. septembra 2005 predložil spisový materiál ustanovenej znalkyni, kde sa nachádzal do 16. marca 2006, keď ho okresný súd vyžiadal v súvislosti so sťažnosťou podanou ústavnému súdu. Z predloženého spisu vyplýva, že do jeho predloženia ústavnému súdu znalecký posudok vypracovaný nebol.

Vzhľadom na to ústavný súd hodnotí postup okresného súdu v období po uplynutí 40-dňovej lehoty na podanie znaleckého posudku, t. j. od novembra 2005 do marca 2006, keď bol spis vyžiadaný späť pre potreby ústavného súdu, teda v období takmer 5 mesiacov, ako neefektívny.

Tolerovanie pasivity súdnej znalkyne, resp. nevyužitie dôsledne a včas všetkých procesných prostriedkov smerujúcich k tomu, aby znalecké dokazovanie bolo ukončené, možno označiť ako obdobie neefektívnej činnosti okresného súdu, pretože v tomto období neurobil nič pre odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa.

Napriek uvedenému doterajšia dĺžka namietaného konania vo vzťahu k sťažovateľovi, ktorý sa stal jeho účastníkom až 15. októbra 2003, v čase predbežného prerokovania sťažnosti neindikuje možnosť prijatia záveru o takom postupe okresného súdu, z ktorého by bolo možné vyvodzovať vecnú súvislosť s tvrdeným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04).

Na kratšie obdobia nečinnosti všeobecného súdu ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

Ústavný súd ďalej konštatuje, že konanie v predmetnej veci trvá 5 rokov, z toho od vstupu sťažovateľa do konania (15. októbra 2003) 2 a pol roka, pričom spis sa počas tohto obdobia dvakrát nachádzal na krajskom súde - od 16. decembra 2003 do 29. júna 2004 (t. j. viac ako 6 mesiacov) a od 23. novembra 2004 do 16. mája 2005 (t. j. takmer 6 mesiacov). Sťažovateľ pritom v sťažnosti neoznačil krajský súd ako porušovateľa základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti (viazanosť ústavného súdu návrhom), a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Konanie pred ústavným súdom je navyše ovládané princípom dispozitívnosti, ktorý vylučuje, aby ústavný súd zapájal do konania o sťažnosti iný všeobecný súd bez výslovného návrhu sťažovateľa.

Z toho dôvodu postup krajského súdu v napadnutom konaní z hľadiska možného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd nevyhodnocoval.

V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, odmietne sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01).

V okolnostiach prípadu, najmä so zreteľom na to, že sťažovateľ sa stal účastníkom namietaného konania až 15. októbra 2003, ústavný súd nepovažuje postup okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 292/2001 z hľadiska porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov za taký, ktorý by bol rozporný s touto ústavnou garanciou.

Ústavný súd pripomína, že aj v prípade, ak by sa zaoberal sťažnosťou podanou zákonnou zástupkyňou (doručenou ústavnému súdu 23. januára 2006), túto by musel taktiež odmietnuť, pretože v čase podania sťažnosti (vzhľadom na uznesenie okresného súdu č. k. 7 C 292/01-107 z 21. septembra 2004, ktorým bolo konanie v časti týkajúcej sa

žalobcov v 1. a 2. rade voči žalovaným v 1. až 4. rade zastavené), už nebola účastníčkou predmetného konania.

V súčasnosti nemožno zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti odstrániť. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2006